

внутренний мир Другого, проявлять к нему толерантность, находить общие интересы и позиции.

Исследование половых различий показало, что юноши по сравнению с девушками, являются более агрессивными, безразличными, в меньшей степени реально помогают в эмпатогенной ситуации и одинаково с девушками проявляют альтруистическое поведение. Также обнаружено ошую негативную тенденцию в течение последнего десятилетия: значительное (в два раза) снижение уровня развития интегральной эмпатии у молодых людей.

Эмпирически доказано, что сочувствие и реальное содействие не в ущерб себе являются ведущими факторами асертивности юношей и девушек.

Ключевые слова: интегральная эмпатия, формы эмпатии, асертивность, ранний юношеский возраст, зрелый юношеский возраст, онтогенетическая динамика, факторы асертивности.

Luchkiv V. Z. Empathy as a factor of assertiveness in adolescence. Crisis transformations of modern Ukrainian society actualize research personalities that combine not only the initiative, commitment, ability to express and defend their own interests, but also to combine these skills with a tolerant attitude to the Neighbor, social orientated behavior and morality. These qualities, above all, are necessary to develop in personalities of adolescents, who start to be subject of their own lives and which created future of our country.

The article proved that empathy is a quality integrated personality is a factor of assertiveness development and assertiveness behavior in adolescence. Found the positive dynamics of the integrated empathy, some of its forms (anti empathy, compassion, real assistance without detriment to themselves, altruistic behavior) and assertiveness. During adolescence, young people are becoming to be more independent, confident, purposeful, responsible for their own decisions, compassionate and empathy. The latter helps them to adequately reflect the inner world of the Neighbor, to show tolerance to him, to find common interests and positions.

The study of sex differences showed that boys, compared to girls, are more aggressive, indifferent, less really ready help in the empathogenic situation and similar with the girls show altruistic behavior. Also found common negative trend in the development of empathy youth during the last decade, a significant (twice) decrease in his level of integrated empathy.

Empirically proven that real compassion and assistance without detriment to itself is a major factor of assertiveness boys and girls.

Keywords: integral empathy, forms of empathy, assertiveness, early adolescence, mature adolescence, ontogenetic dynamics, factors of assertiveness.

Відомості про автора:

Лучків Віталія Зіновіївна – аспірантка Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Статтю подано до друку 12.04.2016.

УДК 159.922.75-053.4

© І. М. Грузинська, 2016

І. М. Грузинська (м. Київ)

ХУДОЖНЬО-МОВЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ УЯВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Грузинська І. М. Художньо-мовленнєва діяльність як засіб розвитку творчої уяви дітей дошкільного віку. У статті висвітлюється питання організації художньо-мовленнєвої

діяльності, як засобу розвитку творчої уяви дітей старшого дошкільного віку. Розкрито сутність понять художньо-мовленнєвий розвиток дітей, художньо-мовленнєва діяльність, творча уява. Різноманітньо розглянуто проблему розвитку художньо-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку: в психологічному аспекті, педагогічному та лінгводидактичному. Проаналізовано в історичному аспекті діяльнісний підхід до розвитку особистості дитини, вплив художньо-мовленнєвої діяльності на розвиток уяви дітей старшого дошкільного віку. Вказано найважливіші чинники особливостей розвитку уяви в дошкільному віці. Розкрито сутність поняття інтегративного підходу до використання різних видів дитячої творчості. Досліджено на основі праць науковців закономірності розвитку уяви в дітей дошкільного віку, співвідношення між діяльністю дітей та їхньою уявою.

Ключові слова: діяльність, діяльнісний підхід, художньо-мовленнєва діяльність, художньо-мовленнєвий розвиток, уява, творча уява, художній образ, інтеракція, інтегративний підхід.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства виховання творчої особистості, розвитку креативності та базових якостей є актуальними засадами дошкільної освіти.

Основою будь-якої творчості є уява, як складова психічних пізнавальних процесів. Вона є вищою і необхідною здібністю людини. Дослідження, здійснені у вітчизняній психології (О. Боровик, А. Брушлинський, Л. Виготський, О. Дьяченко, О. Леонтьєва, С. Рубінштейн, З. Фрейд) вказують на те, що уява є психологічним новоутворенням дошкільного віку.

У дослідженнях цих та інших психологів підкреслюється особлива роль періоду дошкільного дитинства в розвитку уяви.

Якщо проаналізувати Державні програми навчання і виховання дітей дошкільного віку, то уваги цьому психічному процесу приділяється дуже мало. Традиційно складена наша система дошкільного виховання і навчання фактично не містить у собі (або містить недостатньо) спеціальних заходів, спрямованих на послідовний і систематичний розвиток у дітей уяви.

Актуальність дослідження зумовлюється пріоритетними напрямками Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті щодо гуманізації освіти. Суспільству сьогодні вкрай потрібні люди, які творчо мислять. Тому формування освіченої, творчої особистості є одним з першочергових завдань модернізації освіти в Україні. Ідея самоцінності, унікальності дитини, необхідності розвитку її творчого потенціалу дістала відображення і в таких нормативних актах нашої держави, як у Законі про дошкільну освіту та Базовому компоненті дошкільної освіти. Базовий компонент дошкільної освіти націлює на те, що в дитини дошкільного віку повинні формуватися такі найважливіші особистісні якості, як компетентність, активність, ініціативність, креативність і самостійність [1]. Розвиваючи творчу уяву дошкільників, ми тим самим приємо розвитку креативності як базової якості особистості.

Психологи довели, що уява є необхідною складовою художньої, конструктивної, музичної, взагалі будь-якої творчої діяльності. Тому особливо значущим є виявлення специфіки творчої уяви, закономірностей її становлення і розвитку у дітей дошкільного віку.

Аналіз наукових досліджень. У дошкільній педагогіці та лінгводидактиці домінує діяльнісний підхід до процесу навчання, виховання й розвитку дітей. Відповідно до нього психіка розвивається в результаті діяльності (життєдіяльності). У віковій психології діяльність суб'єкта розглядається в процесі її становлення й удосконалення: на різних вікових етапах діяльність приймає нові форми й перебудовується. В контексті діяльнісного підходу почалася категоризація видів діяльності за принципом провідної ролі для розвитку дитини. Вона

ґрунтувалась на загальнопсихологічній класифікації видів діяльності: гра, навчання, праця. Ці проблеми обговорювали і розробляли Б.Г. Ананьев, Б.М. Теплов, Д.Н. Узнадзе, О.М. Леонтьев, С.Л. Рубінштейн в рамках теоретичних робіт і дискусій про співвідношення дозрівання й розвитку, навчання й розвитку дитини. Всі ці види діяльності пронизує такий психічний процес як уява.

Завдяки уяві будь-яка дитяча діяльність (малювання, ліплення, конструювання та ін.) набуває цілеспрямованого характеру. Уява бере безпосередню участь у виникненні передбачень, припущень, коли розв'язується творче завдання.

На особливому значенні періоду дошкільного дитинства для розвитку уяви як властивості творчої особисті наголошується у фундаментальних дослідженнях класиків вітчизняної психології Л.С. Виготського, В.В. Давидова, О. Дьяченко Д.Б. Ельконіна, О.Є. Кравцова, Г.С. Костюка, В.Т. Кудрявцева, О.М. Леонтьєва, О.В. Моляко, Д.Ф. Ніколенка, Ж. Піаже, З. Фрейда, Ф. Фрадкіна та ін. У дослідженнях цих та інших психологів підкреслюється особлива роль періоду дошкільного дитинства в розвитку творчої уяви. Наголошується на тому, що молодший дошкільний вік є сенситивним періодом для розвитку уяви, а в старшому дошкільному віці виявляється новий тип діяльності - творчий.

Спираючись на концептуальні положення, сформульовані вищезгаданими вченими, багато зарубіжних та українських психологів присвятили свої наукові розвідки різним аспектам досліджуваної проблеми. Зокрема, доведено залежність уяви від життєвого досвіду людини (А.Бен, Т.Рібо, Дж.Селлі); висвітлено взаємозв'язок уяви і творчих здібностей (Л.А. Венгер, С.І. Волощук, М.В. Вовчик-Блакитна, О.В. Запорожець, Г.С. Костюк, С.Л. Кисельова, С.Є. Кулачківська, І.А. Медведєва, В. С. Нургаласєв, М.М. Поддьяков, І.Г. Тітов); простежено динаміку розвитку уяви в ігровій діяльності (Л.В. Артемова, Р.Й. Жуковська, Р.А. Іванкова, Н.О. Короткова, Н.Я. Михайленко, В.О. Проскура); досліджено розвиток уяви та креативності в різних видах діяльності: ігровій, учбовій, самостійній, та ін.. (С.В. Акішев, Е.В. Белкіна, Н.О. Ветлугіна, О.О. Дронова, Т.Г. Казакова, М.І. Киященко, В.М. Кучерова, С.В. Ласунова, В.С. Мухіна, Т.Г. Постоян, М.М. Рібакова, О.С. Ушакова, Л.І. Фесенко та ін.).

Мета статті полягає в історичному аспекті проаналізувати діяльнісний підхід до розвитку особистості дитини, вплив художньо-мовленнєвої діяльності на розвиток уяви дітей старшого дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу та результати досліджень. Усе життя дитини супроводжується різними видами діяльності, здійснюється її психічний розвиток, у процесі чого вона набуває певних знань.

У XIX - на початку XX ст. педагоги і психологи виокремили термін «живе слово», що передавав сутність засобу донесення до дітей творів художньої літератури і визначав естетику дитячого мовлення (К.Ушинський, Є.Тихеева,). Продовжуючи розробку методики ознайомлення дітей з творами художньої літератури, вчені (Р.Жуковська, Н.Карпинська, С. Русова, Л.Пеньєвська, Є.Фльорина та ін.) ввели в обіг терміни «художнє слово», «художня література».

У процесі розробки програм 70-х XX ст. років для розділу «Самостійна художня діяльність» було запропоновано термін «літературна діяльність». Це поняття об'єднало три компонента художньо-мовленнєвої діяльності - сприймання, виразне читання і переказ та словесну творчість. Усі три види діяльності об'єднувалися поняттям «художня діяльність». Пізніше у працях А.Богуш Л.Панкратової, О.Ушакової, С.Чемортан з'явився термін «художньо-мовленнєва діяльність, який використовується і у сучасних дослідженнях.

Сутність художньо-мовленнєвої діяльності була розкрита видатним українським науковцем А. М. Богуш. За її твердженням, художньо-мовленнєва діяльність дітей є складовою

як художньої так і мовленнєвої діяльності. Учена визначає сутність означеного феномена як полікомпонентне утворення, в якому виокремлює чотири складові, а саме:

- 1) сприймання на слух та розуміння дітьми змісту художніх творів;
- 2) відтворення змісту й виконавча діяльність (декламування, відповіді на запитання, переказування, бесіда за ілюстраціями, узагальнювальні бесіди, читання за ролями);
- 3) театралізована діяльність (інсценування, театральні вистави);
- 4) творчо – імпровізована діяльність (ігри-драматизації, ігри за сюжетами літературних творів, словесно – поетична творчість) [4].

А. М. Богуш визначила структуру художньо-мовленнєвої діяльності, яка, на її думку, складається із таких компонентів: когнітивно-мовленнєва, поетично-емоційна, виразно-емоційна, оцінювально-естетична й театральньо-ігрова.

Зміст і результат формування різних видів художньо-мовленнєвих компетенцій у дітей докладно представлений у розробленій А. М. Богуш програмі «Мовленнєвий компонент дошкільної освіти», яку складено відповідно до Державного стандарту – Базового компонента дошкільної освіти, в якому виокремлено чотири складові художньо-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку:

- 1) сприймання на слух та розуміння дітьми змісту художніх творів;
- 2) відтворення змісту і виконавча діяльність (декламування, відповіді на запитання, переказування, бесіда за ілюстраціями, узагальнювальні бесіди, читання в особах тощо),
- 3) театралізована діяльність (інсценування, театральні вистави);
- 4) творчо-імпровізаторська діяльність (ігри-драматизації, ігри за сюжетами літературних творів, словесно-поетична творчість) [2].

Н.В. Гавриш, продовжуючи працювати над проблемою художньо-мовленнєвої діяльності, говорить про інтегративний підхід до використання різних видів дитячої творчості (образотворчої, музично-ритмічної, театралізованої, художньо-мовленнєвої) [3].

Сучасна тенденція інтегративного використання різних видів художньої діяльності у процесі виховання дошкільників, вимагає перегляду змісту поняття «художньо-мовленнєва діяльність», яке має читатися ширше, поза межами тільки літературного мистецтва, але за його пріоритетної ролі, як художня діяльність, що опосередковується мовленням.

У кожному з видів художньо-мовленнєвої діяльності (образотворчо-мовленнєвій, театральньо-мовленнєвій, музично-мовленнєвій, літературно-мовленнєвій) мовленнєва творчість виступає у відповідних різноманітних формах, за рахунок чого відбувається їх взаємодія і взаємозбагачення. Мовлення є стрижнем макродіяльностей, що виникли під впливом художнього слова. Комбінації взаємозв'язку мовленнєвої діяльності з іншими видами художньої творчості можуть бути різноманітними: словесна творчість і образотворча діяльність (діти малюють і складають розповіді до власних малюнків), мовленнєвотворча і музична діяльність (добір музичного твору до своєї казки, музичні асоціації з сюжетом, вербалізований рухливий образ), театралізована та мовленнєвотворча діяльність (сюжетоскладання, складання сценаріїв, дитячий фольклор, ігрові діалоги-імпровізації), образотворча й театралізовано-мовленнєва (створення декорацій, атрибутів, костюмів, що ілюструють вигаданий дітьми сюжет, відбиття вражень від вистави у власних малюнках з наступним коментарем у вигляді зв'язного висловлювання).

Діяльність дитини дошкільного віку не вичерпується тільки провідними її видами. Поряд з ними з'являються інші види діяльності, кожна з них робить свій внесок у психічний розвиток дитини. У віці з трьох до семи років засвоюються такі види діяльності дошкільника, як-от: образотворча: малювання, ліплення, аплікація, конструювання; трудова; побутова; художня: театральна, художньо-мовленнєва; ігрова: театральньо-ігрова, креативно-ігрова, навчально-

ігрова, мовленнєво-ігрова; музична: музично-ігрова; пізнавальна: мовленнєва, навчальна, навчально-мовленнєва; комунікативна діяльність: мовленнєво-комунікативна.

Німецькі вчені (Б.Крафт і К.Менг) ввели в науковий обіг термін "інтерація", під яким вони розуміють взаємопроникнення і взаємозв'язок різних видів діяльності дитини у процесі її комунікації з іншими людьми.

Дитина розвивається завдяки своїй діяльності. На сучасному етапі вчені (А.М. Богуш, Н.В. Гавриш та інші) виділяють такі види діяльності як гра, праця, спілкування та продуктивна діяльність.

Дослідники дитячої творчості визначили критерії оцінки творчого продукту в різних видах художньої діяльності: образотворчої (Е.В.Белкіна, О.О. Дронова, Т.Г.Казакова), музичної (Н.О. Ветлугіна, Н.М. Георгян, К.В. Тарасова), художньо-мовленнєвої (А.М. Богуш, Л.В. Ворошніна, Н.П. Орланова, С.М. Чемортан); виявлено взаємозв'язок розвитку уяви і дитячої художньої діяльності (О.М. Дяченко, О.Л. Пороцька, О.М. Христ).

Саме в діяльності розвивається уява дитини. Художня та мовленнєва діяльність дитини складають художньо-мовленнєву діяльність та впливають на розвиток уяви дітей дошкільного віку.

Проблему розвитку художньо-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку науковці розглядали різнопланово:

- в психологічному аспекті (Л. Виготський, П. Гальперин, В. Давидов, Д. Ельконін, О. Запорожець, С. Карпова, Г. Леушина, О. Леонтьєв, А. Маркова, С. Рубінштейн, Ф. Сохін, Л. Щерба) говорять про особливості сприймання художніх творів та впливу на різні психічні функції;
- педагогічному аспекті (Ю. Аркін, Є. Водовозова, І. Зимняя, Н. Карпинська, Я. Коменський, В. Одоєвський, Л. Славина, І. Срезневський, К. Ушинський, В. Сухомлинський), де з'ясовано сутність художньо-мовленнєвої діяльності, її види і специфіку на етапі дошкільного дитинства;
- лінгводидактичному аспекті (Т.М.Алієва, О.І.Артемове, Л.В.Ворошніна, Н.В.Гавриш, В.Г.Захарченко, С.В.Ласунова, Н.І.Луцан, О.С.Монке, Т.Г.Постоян, А. Симонович, Є. Тихєєва, О.С.Ушакова, Л. Федоренко, С. Чемортан, Л. Шлегер,) доведено позитивний вплив художніх творів на формування особистості дитини.

Науковцями з'ясовано сутність художньо-мовленнєвої діяльності, її види і специфіку на етапі дошкільного дитинства, особливості сприймання дітьми художніх творів; доведено позитивний вплив художніх творів на формування особистості дитини.

Термін «художньо-мовленнєва діяльність» уперше з'явився у працях А. Богуш, Л. Панкратової, О. Ушакової, С. Чемортан після 70-х рр. ХХ ст. Проблему художньо-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку досліджували багато вчених, а саме: А. Богуш, Н. Гавриш, Л. Гурович, Р. Жуковська, Н. Карпинська, Є. Лукіна, О. Лещенко, О. Монке, Л. Таллер, О. Ушакова, Є. Флорина, С. Чемортан та інші.

Із-поміж базисних характеристик особистості випускника дошкільного закладу вчені (О.В. Запорожець, О.Л. Кононко, М.М. Поддьяков та ін.) виокремлюють креативність і самосвідомість. Проявами креативності є процес уяви і символізації, котрий служить критерієм креативності, визначаючи її як внутрішній процес, що спонтанно продовжується у дії [8]. А на сучасному етапі розвитку суспільства виховання творчої особистості, розвиток креативності та базової якості є актуальними засадами дошкільної освіти.

У дослідженні особливостей розвитку уяви в дошкільному віці науковці як найзначущі чинники називають гру, пізнання реальності та дитячу творчість. Саме в грі вчені вбачають джерело художньої творчості дитини. Л.С. Виготський, а за ним О.М. Леонтьєв, Д.Б. Ельконін

вважали, що у грі зароджуються й інші види дитячої діяльності, які мають суттєве значення для розвитку уяви дитини. Гра й уява пов'язані складним діалектичним зв'язком. Дитяча творчість народжується саме у грі: «Дитина малює і водночас розповідає про те, що малює. Дитина драматизує і придумує словесний текст своєї ролі [6].

Природу взаємозв'язку художньої творчості й уяви досліджував С. Рубінштейн, який стверджував, що формування уяви відбувається саме в творчій діяльності, залежно від виду якої спеціалізується і сам процес уяви. Описуючи силу й характер художньої уяви, вчений писав: «... уява створює в наочних образах, таких схожих і разом з тим відмінних від нашого тьмяного й стертого в буденності сприймання, надзвичайно жвавий, перетворений й водночас більш справжній світ, аніж той, що був даний нам у повсякденному сприйманні [7]. Логіка художньої творчості, що характеризує її сутність полягає у тому, щоб відійти від реальності, аби глибше проникнути в неї.

М. Вовчик-Блакитна вивчала закономірності розвитку уяви в дітей дошкільного віку, співвідношення між діяльністю дітей та їхньою уявою. Вчена зазначала, що у дітей молодшого віку збудником фантазії та необхідною передумовою створення образу стає активна зовнішня діяльність з предметами чи без них. У середньому дошкільному віці елементи задуму частково передують практичній дії дітей. У грі, малюванні, розповіді з'являються спочатку елементи планування, а дії спрямовуються на реалізацію елементів задуму. Але сам задум у процесі діяльності тісно з нею пов'язаний. У старшому дошкільному віці діти створюють образи фантазії у внутрішньому плані, і вже ці образи стають стимулами зовнішньої активної діяльності [5].

У вихованні та розвитку дітей дошкільного віку особливу значущість має художнє слово (О. Амацьєва, А. Богуш, О. Бочкарьова, Н. Гавриш, А. Зрожевська, Р. Жуковська, О. Кононко, Н. Луцан, О. Монке, Т. Потоцька, Ю. Руденко, Е. Тихєєва, О. Трифонова та ін.). Воно сприяє розвитку мовлення, образності мислення та уяви дошкільників, формуванню в них оцінно-етичних суджень.

В художньо-мовленнєвій діяльності, як зазначає А. М. Богуш, присутній художній образ залежно від виду мистецтва, який збуджує творчу уяву, фантазію, розвиває ініціативу дитини [2, с. 44].

Висновки. Отже, завдяки уяві будь-яка дитяча діяльність (малювання, ліплення, конструювання та ін.) набуває цілеспрямованого характеру. Уява бере безпосередню участь у виникненні передбачень, припущень, коли розв'язується творче завдання. За допомогою художніх образів та їх мовного вираження дитина намагається відійти від шаблону та зразка, проявляє схильність до фантазування, вигадкування, творчої ініціативи. Художньо-мовленнєва діяльність є одним з найулюбленіших способів самовираження дитини.

Художньо-мовленнєва діяльність – це діяльність, що виникає під впливом творів мистецтва (літератури, живопису, музики, театру), провідне місце серед яких посідає мистецтво слова; діяльність, що супроводжується образним, виразним мовленням, словесною творчістю, що є вагомою підставою для інтеграції різних видів дитячої художньої діяльності.

Література

1. *Базовий компонент дошкільної освіти // Дошкільне виховання – 2012. – №7*
2. *Богуш А.М. Мовленнєвий розвиток дітей (від народження до 7 років): [монографія] / А.М.Богуш. – К.: –2004. – 374 с.*
3. *Богуш А. М. Творче самовираження дошкільників у художньо-мовленнєвій діяльності : монографія / А. М. Богуш, Л. І. Березовська ; [рец.: Н. І. Луцан, О. І. Артемова] ; Півден. Наук. центр АПН України. – Одеса : [б. в.], 2008. – 203 с. – Бібліогр.: с. 182–203.*

4. *Богуш А., Гавриш Н., Котик Т.*, Методика організації художньо – мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах. [Підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти]./
5. *Вовчик-Блакитна М.В.* підготовка дітей до школи в дитячому садку./М.В. Вовчик-Блакитна–К.:Рад.школа. –1961. –37с.
6. *Выготский Л.С.* Воображение и творчество в детском возрасте: психолог. очерк./Л.С.Выготский. –М.: Просвещение. –1991. –94 с.
7. *Рубинштейн С.Л.* Основы общей психологии./ С.Л Рубинштейн. – М.: Учпедгиз, 1946. – 704 с.
8. *Barron F.* Putting creativity to work / R. Sternberg, T. Tardif (eds.). The nature of creativity. Cambridge: Cambr. Press, 1988. P. 76-98.

Грузинская И. Н. Художественно-речевая деятельность как средство развития творческого воображения детей дошкольного возраста. В статье освещается вопрос организации художественно-речевой деятельности, как средства развития творческого воображения детей старшего дошкольного возраста. Раскрыта сущность понятий художественно-речевое развитие детей, художественно-речевая деятельность, творческая воображения. Разнопланово рассмотрена проблема развития художественно-речевой деятельности детей дошкольного возраста: в психологическом аспекте, педагогическом и лингводидактичному. Проанализированы в историческом аспекте деятельностный подход к развитию личности ребенка, влияние художественно-речевой деятельности на развитие воображения детей старшего дошкольного возраста. Указано самые значимые факторы особенностей развития воображения в дошкольном возрасте. Раскрыта сущность понятия интегративного подхода к использованию различных видов детского творчества. Исследовано на основе трудов ученых закономерности развития воображения у детей дошкольного возраста, соотношение между деятельностью детей и их воображением.

Ключевые слова: деятельность, деятельностный подход, художественно-речевая деятельность, художественно-речевое развитие, воображение, творческое воображение, художественный образ, интеракция, интегративный подход.

Hruzynska I. M. The artistic-speech activity as a mean of preschool children's creative imagination development. The article deals with the issue of artistic-speech activity as a mean of development of preschool children's creative imagination. The essences of the concepts of children's artistic-speech development, artistic-speech activity, and creative imagination have exposed. The diverse aspects of the problem of preschool children's artistic-speech activity development have considered: psychological, pedagogical and lingual-didactic aspects. The activity approach to the development of a child, the influence of artistic-language activity on preschool children's imagination development have analyzed in historical aspect. The most important factors of peculiarities of imagination development in preschool age have indicated. The essence of the concept of integrative approach to diverse kinds of children's creativity applying has exposed. On the basis of the scholars' works the conformities of law of preschool children's imagination development has analyzed, the correlation between children's activity and their imagination has traced.

Keywords: activity, activity approach, artistic-speech activity, imagination, artistic-speech development, imagination, artistic image, interaction, integrative approach.

Відомості про автора:

Грузинська Ірина Миколаївна – аспірантка кафедри психології, асистент кафедри дитячої творчості факультету педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Статтю подано до друку 12.04.2016.